

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 352/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., t. č. vo výkone trestu, vo veci namietaného porušenia bližšie nešpecifikovaných základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 1/01 a sp. zn. 5 Nt 6/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júla 2008 doručená sťažnosť R. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie bližšie nešpecifikovaných základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 T 1/01 a sp. zn. 5 Nt 6/07.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 1/01 z 10. januára 2005 bol sťažovateľ odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov. Podľa sťažovateľa došlo zo strany orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu k nezákonným postupom už v prípravnom konaní, kde bolo porušené jeho základné právo na obhajobu, tým, že jeho právny zástupca nebol prítomný pri výsluchu svedkyne, ako aj pri iných úkonoch po jeho vzatí do väzby. Proti nezákonnému postupu orgánov činných v trestnom konaní podal preto sťažnosť dozorujúcemu prokurátorovi, ktorý však namiesto odpovedi sťažovateľovi podal na okresný súd obžalobu.

Dňa 22. februára 2007 podal sťažovateľ okresnému súdu návrh na povolenie obnovy trestného konania. Okresný súd o jeho návrhu od 3. mája 2007 vôbec nekonal. Vec je vedená pod sp. zn. 5 Nt 6/07.

Podaním zo 14. marca 2008 sťažovateľ žiadal okresný súd o oznámenie, prečo sa vo veci jeho návrhu na obnovu konania nekoná, ale všeobecný súd mu na jeho žiadosť dosiaľ neodpovedal a vo veci je nečinný už viac ako 15 mesiacov.

Sťažovateľ na základe uvedeného žiada ústavný súd, aby preskúmal nezákonný postup okresného súdu a rozhodol rozsudkom takto:

„1. Trest udelený OS Bratislava I zo dňa 10. 1. 2005 pod č. k. 3 T 1/01 v trvaní 8 rokov sa ruší v celom rozsahu spolu tak s rozsudkom.

2. Ústavný súd nariaďuje nový súdny proces v predmetnej veci na nové rozhodnutie v zmysle Tr. zákona, Tr. práva, Ústavy SR, čl. 35/1 Dohovoru, ktorým je SR viazaná.

3. Odsúdeného R. P. prepustiť na slobodu a umožniť mu právo na nový spravodlivý súdny proces.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Preto ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, III. ÚS 138/02).

1. Sťažovateľ sťažnosťou žiada zrušiť nezákonný rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 1/01 z 10. januára 2005.

Ústavný súd zistil, že rozhodnutie okresného súdu sa stalo v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu sp. zn. 2 To 68/05 z 1. decembra 2005, ktorý rozhodoval o opravnom

prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 3 T 1/01 z 10. januára 2005, právoplatným ešte 1. decembra 2005.

Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 110/03). Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03, II. ÚS 136/06).

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu podaná 8. júla 2008, teda zjavne po zákonom ustanovenej lehote, a preto ju ústavný súd odmietol v tejto časti ako podanú oneskorene.

2. Predmetom časti sťažnosti je aj tvrdenie sťažovateľa, že nečinnosťou okresného súdu v súvislosti s rozhodovaním o jeho návrhu na povolenie obnovy konania z 22. februára 2007 dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, a tým aj na spravodlivý súdny proces podľa ústavy.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Povinnosťou súdov vyplývajúcou zo základného práva účastníkov súdneho konania na prerokovanie ich veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je zabezpečiť odstránenie stavu právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho

orgánu v primeranej dobe (obdobne napr. III. ÚS 111/04, III. ÚS 347/04, III. ÚS 11/05, III. ÚS 81/05).

Účel označených práv v trestnom konaní pred súdom možno definovať aj ako potrebu, aby stav právnej neistoty osoby obžalovanej z trestného činu, o vine ktorej má rozhodnúť súd, bol odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím v primeranej lehote.

Pri obnove konania podľa Trestného poriadku môže byť toto právo porušené v zásade len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania.

V konaní o návrhu na obnovu konania - v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania - nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, pretože nejde o rozhodovanie v merite veci (t. j. o vine sťažovateľa, resp. o oprávnenosti trestného obvinenia proti nemu) a o odstránenie stavu jeho právnej neistoty právoplatným súdnym rozhodnutím vo veci samej (obdobne napr. I. ÚS 63/05, II. ÚS 253/06, III. ÚS 107/06 a II. ÚS 84/08).

Takéto rozhodnutie (ktoré sa týka označeného základného práva sťažovateľa) bolo totiž už vydané v pôvodnom konaní, ktoré sa, ako to vyplýva zo sťažnosti, skončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom, čo v zmysle § 393 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. (Trestný poriadok) predstavuje dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, pokiaľ nebola povolená obnova konania. Právna neistota sťažovateľa teda bola odstránená právoplatným odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 1/01 z 10. januára 2005 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 68/05 z 1. decembra 2005 už v roku 2005.

Dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní pokračovať, odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, keď by okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prerokoval. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o hmotnom práve a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote

právoplatným rozhodnutím a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov (mutatis mutandis III. ÚS 191/02, I. ÚS 24/03, IV. ÚS 185/04, III. ÚS 18/05, I. ÚS 63/05).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou ústavného súdu preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol kvalifikovať ako porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy .

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2008

